

Bruxelles, 25.6.2019
COM(2019) 264 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Constatări în urma verificării adecvării celei mai relevante legislații din domeniul
substanțelor chimice (cu excepția REACH) și provocările, lacunele și punctele slabe
identificate**

{SWD(2019) 199 final}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Constatări în urma verificării adecvării celei mai relevante legislații din domeniul substanțelor chimice (cu excepția REACH) și provocările, lacunele și punctele slabe identificate

INTRODUCERE

Legislația UE privind substanțele chimice, care reflectă rolul din ce în ce mai important pe care substanțele chimice îl joacă în cadrul societății și al economiei noastre și care demonstrează angajamentul continuu de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului, asigurând, totodată, libera circulație a substanțelor chimice în cadrul pieței interne, s-a dezvoltat și s-a extins în mod semnificativ de la data adoptării, la sfârșitul anilor 1960, a primei directive privind substanțele chimice. Legislația reglementează, în prezent, atât sectorul substanțelor chimice, cât și industriile conexe din aval care utilizează substanțe chimice. Aceasta acoperă întregul ciclu de viață al produselor fabricate sau importate în Europa, precum și protecția mediului și a sănătății umane împotriva pericolelor și a riscurilor de natură chimică.

În 2015, Comisia a inițiat o verificare a adecvării legislației privind substanțele chimice, care nu include REACH¹ („verificarea adecvării”)², pentru a evalua dacă legislația este adaptată obiectivelor urmărite și dacă este aplicată conform planificării. În cadrul verificării adecvării s-au evaluat peste 40 de acte legislative³ care acoperă o mare parte din acquis-ul Uniunii privind substanțele chimice, punându-se accentul pe cerințele, procedurile și procesele referitoare la evaluarea pericolelor și a riscurilor de natură chimică și la gestionarea riscurilor din legislația care se încadrează în sfera sa de cuprindere. Această verificare este parte a Programului privind o reglementare adecvată și funcțională al Comisiei Europene (REFIT)⁴.

Regulamentul REACH⁵, precum și legislația privind medicamentele⁶, produsele medicamentoase veterinare⁷ și aditivii alimentari⁸ nu fac parte din sfera de cuprindere a prezentei verificări a adecvării⁹.

¹ Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei.

² http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_grow_050_refit_chemicals_outside_reach_en.pdf

³ A se vedea anexa 4 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind verificarea adecvării celei mai relevante legislații privind substanțele chimice (excluzând REACH), precum și aspectele conexe ale legislației aplicate industriilor din aval.

⁴ COM(2012) 746 final.

⁵ Cu excepția anexei XIII, care stabilește criteriile de identificare a substanțelor persistente, bioacumulative, toxice și foarte persistente și foarte bioacumulative. Constatările celei de a doua evaluări a REACH sunt prezentate în „Raportul General al Comisiei privind funcționarea REACH și revizuirea anumitor elemente”

Complexitatea și efectele pe scară largă ale legislației UE privind substanțele chimice, combinate cu anumite lacune în materie de date și dovezi, au îngreunat exercițiul. S-au depus eforturi notabile pentru colectarea datelor și a dovezilor printr-o serie de studii și rapoarte¹⁰. Constatările acestei verificări a adecvării au avut la bază, de asemenea, informațiile obținute în urma unor activități de consultare, cum ar fi consultări publice și specifice cu părțile interesate și două sondaje Eurobarometru¹¹. Acestea au fost completate și au ținut seama de alte inițiative din domeniul substanțelor chimice¹², precum și de informațiile și datele obținute în urma evaluărilor finalizate recent sau în curs de finalizare¹³.

Evaluarea oferă o prezentare cuprinzătoare a modului în care diversele acte legislative ale UE privind substanțele chimice se intersectează, precum și a punctelor forte și a punctelor slabe. De asemenea, sunt luate în considerare o serie de preocupări ale părților interesate, exprimate în cadrul activităților de consultare. În plus, dovezile și datele colectate în cadrul acestei verificări a adecvării vor fi utilizate ca etalon și vor constitui un punct de referință pentru evaluările viitoare ale legislației UE privind substanțele chimice.

Prezentul raport rezumă principalele constatări și stabilește punctul de plecare pentru o dezbatere ulterioară cu părțile interesate pe tema modalității de a exploata întregul potențial al legislației UE privind substanțele chimice pentru o Europă care își protejează cetățenii.

[COM (2018) 116 final] și în documentele de lucru ale serviciilor Comisiei care însoțesc raportul [SWD (2018) 58 final].

⁶ Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman.

⁷ Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare.

⁸ Regulamentul (CE) nr. 1831/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2003 privind aditivii alimentari.

⁹ Legislația privind medicamentele, produsele medicamentoase veterinare și aditivii alimentari a fost exclusă din sfera de cuprindere a acestei verificări a adecvării, deoarece evaluarea pericolelor și a riscurilor se bazează pe considerente diferite (și anume, o evaluare a compromisurilor privind riscurile între beneficiile pentru sănătate ale medicamentului și potențialele efecte secundare nedorite). De exemplu, în conformitate cu Directiva 2001/83/CE privind medicamentele de uz uman, obiectivul principal este de a proteja sănătatea publică, și anume, tratarea sau prevenirea bolilor umane, restabilirea, corectarea sau modificarea funcțiilor fiziologice sau stabilirea unui diagnostic medical.

¹⁰ A se vedea anexa 3 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei aferent.

¹¹ A se vedea anexa 2 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei aferent.

¹² Comunicare cu privire la opțiunile pentru abordarea interfeței dintre legile privind substanțele chimice, produsele și deșeurile [COM(2018) 32 final]; Comunicare privind funcționarea REACH și revizuirea anumitor elemente [COM(2018) 116 final]; „Spre un cadru european mai cuprinzător privind perturbatorii endocrini” [COM(2018) 734 final]; „Abordarea strategică a Uniunii Europene privind impactul substanțelor farmaceutice asupra mediului” [COM(2019) 128 final].

¹³ Evaluarea REFIT a legislației UE în domeniul produselor de protecție a plantelor și al reziduurilor de pesticide; verificarea adecvării raportării și monitorizării politicii de mediu a UE; evaluarea Regulamentului (CE) nr. 648/2004 (Regulamentul privind detergenții); verificarea adecvării legislației alimentare generale; evaluarea REFIT a directivelor Uniunii Europene privind securitatea și sănătatea în muncă. Pentru utilizarea diferitelor surse de informații în scopul efectuării acestei verificări a adecvării, consultați tabelul 3 din anexa 4.

1. LEGISLAȚIA UE PRIVIND SUBSTANȚELE CHIMICE: 50 DE ANI DE PROGRES CONTINUU

Cele peste 40 de acte legislative care au fost evaluate pentru efectuarea acestei verificări a adecvării au evoluat într-un cadru solid care reflectă 50 de ani de eforturi și progrese neîntrerupte. Aceste acte legislative acoperă întregul lanț valoric și întregul ciclu de viață, și anume, de la producerea substanțelor chimice până la utilizarea lor și după eliberarea lor în mediu. Aspectele reglementate includ colectarea datelor, generarea și testarea datelor, identificarea și clasificarea pericolelor de natură chimică, etichetarea, evaluarea riscurilor și gestionarea riscurilor.

Legislația UE privind substanțele chimice: situația actuală

Primul act legislativ al UE privind substanțele chimice, Directiva privind substanțele periculoase¹⁴, a fost adoptat în 1967 pentru a proteja sănătatea publică, în special sănătatea lucrătorilor care manipulează substanțe periculoase. Întrucât diferențele dintre dispozițiile naționale ale unei Europe formate din șase state membre reprezentau obstacole în calea comerțului și, prin urmare, afectau în mod direct crearea și funcționarea pieței comune, s-au luat măsuri pentru a introduce dispoziții la nivel comunitar privind clasificarea, ambalarea și etichetarea substanțelor periculoase. Ulterior, Directiva privind substanțele periculoase a fost modificată și înlocuită cu Regulamentul privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor¹⁵ (Regulamentul CLP) și, progresiv, au fost adoptate alte acte legislative care să reglementeze substanțele chimice periculoase din apă, deșeuri, îngrășăminte, pesticide, activități industriale, produse de consum și mediul de lucru. În paralel, UE s-a implicat în procese internaționale care vizau reglementarea substanțelor chimice periculoase care suscită cea mai mare îngrijorare¹⁶.

¹⁴ Directiva 67/548/CEE a Consiliului din 27 iunie 1967 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la clasificarea, ambalarea și etichetarea substanțelor periculoase.

¹⁵ Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006.

¹⁶ De exemplu, Sistemul global armonizat de clasificare și etichetare a substanțelor chimice (GHS) și Convențiile de la Basel, Minamata, Rotterdam și Stockholm, precum și Convenția privind protecția mediului marin al Atlanticului de Nord-Est (OSPAR).

<i>Legislația de primă generație a UE privind substanțele chimice</i>				<i>Legislația de a doua generație a UE privind substanțele chimice</i>
1967	Anii 1970	Anii 1980	Anii 1990	2000-2019
Legislație din perioada premergătoare adoptării Regulamentului CLP	Detergenți	Siguranța lucrătorilor	Siguranța lucrătorilor vulnerabili	Reformarea și abrogarea legislației preexistente
	Deșeuri	Emisii industriale	Siguranța generală a produselor	Codificarea și abordarea-cadru privind apa și deșeurile
	Apă	Jucării	Produse biocide	Regulamentul CLP
	Directiva din perioada premergătoare adoptării REACH	Protecția animalelor utilizate în scopuri științifice	Regulamentul din perioada premergătoare adoptării REACH	REACH
	Produse cosmetice			
	Îngrășăminte			
	Reziduuri de pesticide			
	Produse de protecție a plantelor			
	Materiale care intră în contact cu produsele alimentare			

Îmbunătățirea legislației UE privind substanțele chimice reflectă necesitatea de a depăși multiple provocări globale, economice, sociale și de mediu. Acestea au conturat aspirațiile actuale și au fost transpuse într-o serie de noi obiective, fie asumate de UE, cum ar fi Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU¹⁷, sau pe care și le-a stabilit, cum ar fi Planul de acțiune pentru economia circulară¹⁸ și Strategia reînnoită privind politica industrială¹⁹. Astfel, UE a devenit un lider mondial în multe aspecte. Legislația UE privind substanțele chimice a devenit un punct de referință pentru elaborarea normelor în materie de gestionare a riscurilor de natură chimică, atât la nivel internațional, cât și în alte țări și regiuni. UE este urmată adesea de alte țări și regiuni atunci când adoptă măsuri care vizează restricționarea utilizării substanțelor chimice periculoase²⁰.

Diferitele intervenții din cadrul politicii UE în materie de substanțe chimice demonstrează angajamentul UE de a-și proteja cetățenii și mediul și de a proteja, totodată, piața internă,

¹⁷ În special ODD-urile 3.9, 6.3, 12.4.

¹⁸ COM(2015) 614 final.

¹⁹ COM(2017) 479 final.

²⁰ *Study on the cumulative health and environmental benefits of chemicals legislation* (Studiu privind beneficiile cumulative pentru sănătate și mediu ale legislației privind substanțele chimice) p. 324.

care oferă avantaje consumatorilor și în cadrul căreia afacerile UE pot să prospere. Cetățenii UE manifestă un grad de încredere mult mai mare în siguranța chimică a produselor fabricate în UE în comparație cu cea a produselor importate²¹.

S-a investit semnificativ în capacitatea de evaluare a riscurilor la nivelul UE, fapt care a adus avantaje, în mod direct sau indirect, pentru numeroase acte legislative care se încadrează în sfera de cuprindere a verificării adecvării. În 2017, UE a contribuit, din bugetul general, la bugetul Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA) și al Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA) cu suma de 150 de milioane EUR²². UE a contribuit, de asemenea, la îmbunătățirea metodelor de testare care nu recurg la animale, alocând, din 2000, peste 650 de milioane EUR pentru cercetare și dezvoltare²³ și 7 milioane EUR pentru activitatea Laboratorului de referință al Uniunii Europene pentru alternative la testarea pe animale²⁴. Inovarea în domeniul substanțelor chimice, în special în domeniul substanțelor chimice sigure și durabile, a fost sprijinită, de asemenea, prin diferite programe de finanțare ale UE, cum ar fi Orizont 2020²⁵, LIFE²⁶ și COSME²⁷.

2. UN CADRU GENERAL AL LEGISLAȚIEI UE PRIVIND SUBSTANȚELE CHIMICE, ADECVAT OBIECTIVULUI URMĂRIT

Această verificare a adecvării a evaluat dacă legislația UE privind substanțele chimice își îndeplinește obiectivele în ceea ce privește evaluarea riscurilor și a pericolelor și gestionarea substanțelor chimice periculoase și dacă le îndeplinește în mod coerent și eficient. Concluzia este că, în ansamblu, legislația UE privind substanțele chimice a produs rezultatele scontate și este adecvată obiectivului urmărit. Totuși, această verificare identifică, de asemenea, o serie de aspecte și puncte slabe importante care împiedică exploatarea întregului potențial al legislației UE privind substanțele chimice și care limitează capacitatea acesteia de a-și atinge obiectivele și de a fi adecvată obiectivului urmărit.

Evaluarea efectuată în scopul acestei verificări a adecvării s-a concentrat pe evaluarea pericolelor și a riscurilor de natură chimică și pe procesele de gestionare a riscurilor

²¹ Sondajul special Eurobarometru 456.

²² În pofida faptului că nu se încadrează în sfera de cuprindere a acestei verificări a adecvării, această sumă include contribuția pe care UE a acordat-o ECHA pentru punerea în aplicare a regulamentului REACH, precum și pentru celelalte acte legislative de a căror punere în aplicare este responsabilă EFSA și care nu sunt acoperite de această verificare a adecvării.

²³ Finanțarea a fost acordată din cel de-al 7-lea și al 8-lea Program-cadru al UE pentru cercetare și dezvoltare, cu o medie anuală de 35 de milioane EUR.

²⁴ Această sumă include Regulamentul REACH, care nu este acoperit de prezenta verificare a adecvării.

²⁵ A se vedea, de exemplu, European Human Biomonitoring Initiative (Inițiativa europeană privind biomonitorizarea umană - HBM4EU). Contribuția UE se ridică la aproximativ 50 de milioane EUR. https://cordis.europa.eu/project/rcn/207219_en.html

²⁶ În perioada 2014-2016, contribuția LIFE la mai multe proiecte din domeniul substanțelor chimice s-a ridicat la aproximativ 5 milioane EUR. A se vedea, de exemplu, următoarele proiecte: [FLAREX](#), [VERMEER](#), [MATHER](#), [COMBASE](#), [CHEREE](#), [EXTRUCLEAN](#)

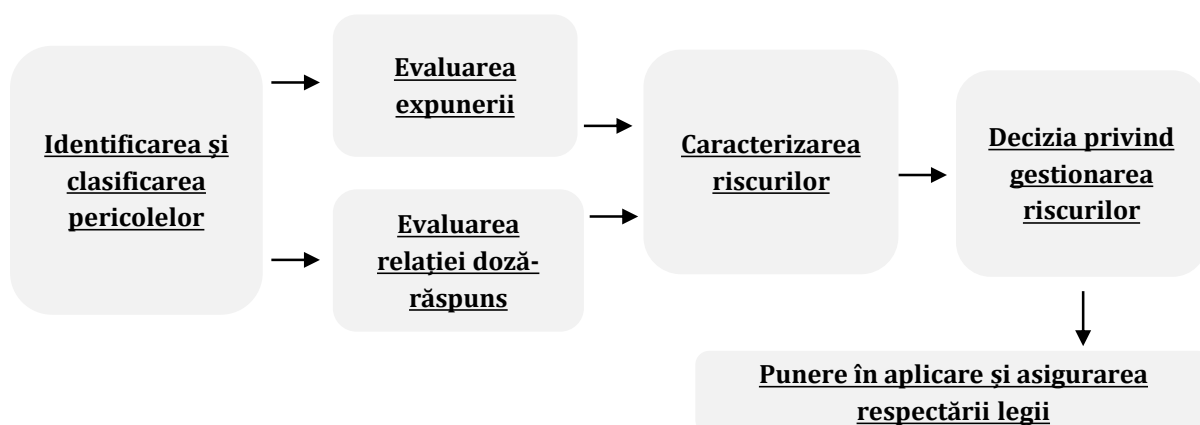
²⁷ Un proiect care vizează facilitarea stabilirii de contacte între furnizorii de soluții și IMM-urile interesate de înlocuirea substanțelor chimice care prezintă potențiale motive de îngrijorare. A doua etapă a proiectului a fost lansată în 2019.

specificate în diferitele acte legislative examinate. Regulamentul REACH și legislația privind medicamentele, produsele medicamentoase veterinare și aditivii alimentari nu fac parte din sfera sa de cuprindere. Acest lucru a implicat o serie de provocări, în special în ceea ce privește estimările defalcate ale costurilor și beneficiilor, deoarece REACH este adesea o parte integrantă a mixului de politici care determină costurile și beneficiile reducerii expunerii la substanțe chimice periculoase.

Verificarea adecvării a examinat actele legislative care reglementează direct substanțele și amestecurile chimice, precum și actele legislative care reglementează condițiile în care sunt produse, tratate sau utilizate substanțele chimice (de exemplu, legislația privind securitatea și sănătatea în muncă sau legislația privind mediul) sau care reglementează produsele fabricate utilizând substanțe chimice (de exemplu, jucării și materiale care intră în contact cu produsele alimentare) sau impactul substanțelor chimice în anumite componente de mediu (de exemplu, apa și mediul marin).

Abordarea UE în ceea ce privește evaluarea și gestionarea riscurilor

Riscurile pentru sănătatea umană și mediu cauzate de expunerea la substanțe chimice periculoase sunt abordate prin procedurile de evaluare a riscurilor și a pericolelor prevăzute în legislația UE privind substanțele chimice. Principalele etape ale procesului de evaluare și gestionare a riscurilor substanțelor chimice (și anume, luarea deciziilor, punerea în aplicare și asigurarea respectării acestora) implică de obicei:

Regulamentul CLP este unul dintre elementele de bază ale legislației UE privind substanțele chimice. Acesta vizează identificarea pericolelor, evaluarea și clasificarea substanțelor chimice și comunicarea unor astfel de pericole consumatorilor și lucrătorilor. În ceea ce privește gestionarea riscurilor substanțelor chimice, mai multe acte legislative specifice produselor fac trimitere la Regulamentul CLP (de exemplu, produse cosmetice, detergenți, biocide, produse de protecție a plantelor), utilizând criteriile de clasificare a pericolelor de natură chimică prezentate în regulament. CLP reprezintă punerea în aplicare de către UE a Sistemului armonizat global de clasificare și etichetare a substanțelor chimice (GHS) al ONU²⁸. Pe lângă clasificarea pericolelor în temeiul Regulamentului CLP, alte acte legislative pot să prevadă categorii de pericol suplimentare.

²⁸ http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html

ECHA, EFSA, Agenția Europeană pentru Medicamente (EMA) și două comitete științifice ale UE²⁹ au responsabilitatea de a acorda factorilor de decizie consiliere științifică în ceea ce privește evaluarea pericolelor și a riscurilor. Măsurile de gestionare a riscurilor – care pot fi bazate pe politici și/sau pot avea caracter tehnic - sunt ulterior stabilite de Comisie în funcție de pericolele și/sau riscurile identificate.

În funcție de natura și de gravitatea pericolelor și de situațiile de expunere implicate, măsurile de gestionare a riscurilor sunt luate direct pe baza clasificării pericolelor identificate (examinarea riscurilor generice) sau pe baza unei evaluări specifice a riscului. În majoritatea cazurilor, legislația UE privind substanțele chimice utilizează o combinație a celor două abordări.

Legăturile dintre diferitele acte legislative ale UE privind substanțele chimice sunt, în general, clar stabilite și funcționează destul de eficient. Cadrul juridic al UE privind substanțele chimice este, în general, elaborat astfel încât să încurajeze luarea deciziilor pe baza datelor științifice și a dovezilor. Abordarea permite garantarea rezultatelor într-un mod eficient, eficient și coerent. Valoarea adăugată a măsurilor de politică la nivelul UE este ridicată și își menține relevanța.

În timp ce pentru industria UE costurile generale legate de reglementare aferente legislației UE privind substanțele chimice sunt estimate la o valoare de câteva miliarde de euro pe an, legislația UE privind substanțele chimice a generat, de asemenea, beneficii semnificative în ceea ce privește evitarea efectelor negative asupra sănătății și mediului (de exemplu, costurile aferente asistenței medicale, scăderea productivității, suferința și decesele premature, costurile de remediere, precum și degradarea serviciilor de mediu/de ecosistem). Calitatea și disponibilitatea datelor necesare pentru efectuarea unor evaluări cuprinzătoare ale riscurilor și pentru luarea unor decizii corecte de gestionare a riscurilor s-au îmbunătățit considerabil în ultimii ani. De asemenea, baza de cunoștințe a UE privind pericolele și riscurile de natură chimică a ajuns să reprezinte un avantaj important la nivel mondial și continuă să se dezvolte și să se îmbunătățească. Această situație reflectă, în mare parte, transferul responsabilității de la autoritățile UE și ale statelor membre către industrie, în scopul generării datelor necesare pentru evaluarea pericolelor și a riscurilor, precum și investiții semnificative de resurse pentru înființarea unor agenții ale UE recunoscute și independente.

3. PROVOCĂRILE, LACUNELE ȘI PUNCTELE SLABE IDENTIFICATE

Verificarea adecvării a identificat o serie de provocări, lacune și puncte slabe. Unele dintre acestea vizează acte legislative specifice. Cu toate acestea, în concordanță cu sfera largă de cuprindere a verificării adecvării, următoarele secțiuni prezintă doar constatările care afectează funcționarea corectă a legislației din punctul de vedere al cadrului și dintr-o perspectivă mai generală și care împiedică exploatarea întregului potențial al legislației respective.

3.1. PUNEREA ÎN APLICARE ȘI ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI

²⁹ Comitetul științific pentru siguranța consumatorilor (CSSC), Comitetul științific pentru riscurile asupra sănătății și mediului și riscurile emergente (SCHEER) și, anterior, Comitetul științific pentru stabilirea valorilor-limită de expunere profesională la agenți chimici, ale cărui competențe în ceea ce privește expunerea profesională la substanțe chimice periculoase au fost transferate, din 2019, Comitetului pentru evaluarea riscurilor (CER) al ECHA.

Funcționarea corectă a legislației UE privind substanțele chimice se bazează în mare măsură pe resursele de care dispun autoritățile publice responsabile cu punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. Cu toate acestea, reducerea capacității, a resurselor disponibile și a expertizei autorităților competente din statele membre, precum și variațiile dintre acestea, reprezintă provocări semnificative pentru punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației UE privind substanțele chimice, precum și pentru eficacitatea și eficiența sa generală. De exemplu, mai multe părți interesate și-au exprimat preocupările cu privire la ritmul proceselor de clasificare armonizată, spre deosebire de cel al proceselor de clasificare proprie derulate de către industrie³⁰. Clasificarea permite gestionarea adecvată a riscurilor în întreaga UE și are, de asemenea, anumite legături cu procesul de aprobare a substanțelor active utilizate în produsele pentru protecția plantelor și în produsele biocide. Capacitatea statelor membre de a pregăti dosare de clasificare armonizată este limitată, în special după criza financiară din 2008. În plus, volumul de muncă este repartizat inegal între autoritățile competente ale statelor membre, ceea ce înseamnă că doar câteva state membre suportă majoritatea sarcinilor.

Limitările în ceea ce privește resursele la nivel național afectează capacitatea de a desfășura diverse activități de asigurare a respectării legii, cum ar fi inspecțiile și alte controale, inclusiv activitățile de supraveghere a pieței sau de raportare. Aceste constrângeri, însoțite de diferențele de la un stat membru la altul în ceea ce privește nivelul de punere în aplicare și de asigurare a respectării legii, conduc la o aplicare inconsecventă a legislației UE. Acest lucru poate genera o lipsă de încredere în rândul statelor membre, ceea ce poate conduce la subminarea aplicării principiului recunoașterii reciproce, având în cele din urmă consecințe negative asupra liberei circulații a mărfurilor în cadrul UE.

Există, de asemenea, o lipsă semnificativă de informații cu privire la nivelul de respectare a legislației existente a UE în domeniul substanțelor chimice, în special în ceea ce privește produsele de consum. Sistemul de alertă rapidă pentru produse nealimentare periculoase al UE (RAPEX) și Sistemul de alertă rapidă pentru alimente și furaje (RASFF) sunt instrumente eficiente și utile pentru schimbul de informații și pentru adoptarea de măsuri în ceea ce privește produsele care prezintă un risc grav pentru sănătate sau pentru mediu. Cu toate acestea, este posibil ca riscul identificat să nu fie cauzat de lipsa de conformitate. În plus, produsele neconforme care nu reprezintă un risc grav nu sunt notificate prin RAPEX sau RASFF. Prin urmare, aceste două sisteme de alertă oferă doar o imagine parțială asupra nivelului general de conformitate al produselor introduse pe piața UE. În plus, pentru autoritățile de supraveghere a pieței, articolele importate în UE, inclusiv prin intermediul vânzărilor online³¹, constituie încă o provocare deosebită, întrucât se urmărește deopotrivă asigurarea protecției generale a consumatorilor și garantarea concurenței loiale.

³⁰ Regulamentul CLP prevede obligația ca industria să efectueze o „clasificare proprie” a tuturor substanțelor introduse pe piață, fără a ține seama de tonajul acestora. Clasificarea și etichetarea ar trebui armonizate la nivelul întregii UE pentru pericolele care prezintă motive de îngrijorare deosebită [carcinogenicitate, mutagenitate, toxicitate pentru reproducere (CMR) și sensibilizante pentru căile respiratorii] și pentru alte substanțe, de la caz la caz, iar statele membre trebuie să ajungă, în acest caz, la un acord privind clasificarea unei substanțe.

³¹ Comisia a demarat recent o serie de inițiative care vizează îndeosebi vânzările online și care implică autoritățile de supraveghere a pieței (prin organizarea, începând din 2017, a unor „academii de aplicare a legii în mediul online” anuale, menite să contribuie la îmbunătățirea supravegherii online), consumatorii (prin

Înțelegerea și obținerea de informații actualizate cu privire la modificările cerințelor juridice sunt mai dificile în cazul IMM-urilor decât în cazul întreprinderilor mai mari. Nivelul de respectare a normelor în vigoare depinde, de asemenea, de claritatea normelor, astfel încât părțile implicate să înțeleagă obligațiile legale care le revin. Un exemplu în acest sens este lipsă actuală de claritate cu privire la modul de aplicare a „metodei principiilor de corelare prevăzute în CLP”³². Privind din perspectiva statelor membre și a asociațiilor din industrie, poate fi dificil ca informațiile să ajungă la întreprinderile mici și există diferențe semnificative în ceea ce privește nivelul de sprijin pe care statele membre îl acordă IMM-urilor pentru a le ajuta să înțeleagă și să respecte legislația UE privind substanțele chimice.

3.2. DUPLICAREA, SARCINILE ȘI RITMUL DE DESFĂȘURARE A PROCEDURILOR

În prezent, consilierea științifică și evaluarea riscurilor sunt furnizate Comisiei de diferite agenții și comitete științifice. Domeniile de intervenție și competențele acestora sunt stabilite în actele legislative relevante. Regulamentele de procedură care reglementează funcționarea comitetelor existente recunosc, în mod explicit, necesitatea de a asigura o cooperare bună și eficiență între acestea și cu agențiile UE relevante. Cu toate acestea, nivelul obligației de asigurare a convergenței variază. Deși delimitarea sarcinilor și a competențelor lor este clară în cele mai multe cazuri, există totuși domenii în care este posibilă suprapunerea (de exemplu, jucării, detergenți sau alte bunuri de consum, nanomateriale). Acest lucru înseamnă că aceeași substanță poate fi evaluată de ECHA sau de unul dintre comitetele științifice ale UE, în funcție de legislația care se aplică, și că pot apărea opinii divergente. Comisia a demarat deja lucrările de raționalizare a evaluării pericolelor/riscurilor de către ECHA și EFSA în vederea asigurării unui grad mai mare de convergență a concluziilor. Există posibilități suplimentare de simplificare a structurii actuale și de raționalizare a proceselor de evaluare a riscurilor în cadrul tuturor organismelor relevante de evaluare ale UE. Acest lucru ar putea eficientiza funcționarea legislației privind substanțele chimice (de exemplu, evitarea duplicării eforturilor) și i-ar crește nivelul de predictibilitate (de exemplu, reducând riscul de apariție a unor posibile rezultate divergente ale evaluărilor pericolelor/riscurilor la nivelul UE). De asemenea, astfel s-ar putea reduce necesitatea de a furniza informații mai multor interlocutori și s-ar putea asigura implicarea activă a tuturor părților interesate relevante.

Totodată, pot apărea anumite duplicări ale eforturilor în generarea datelor din cauză că părțile interesate nu știu care sunt informațiile disponibile și unde și cum pot fi utilizate datele existente. Problemele referitoare la schimbul de date între instituții și cele referitoare la legislație apar, de asemenea, din cauza cooperării insuficiente, dar și din cauza drepturilor de acces și de reutilizare prea restrictive în anumite cazuri. Această duplicare poate genera costuri suplimentare, precum și perioade mai lungi decât este necesar și, în cele din urmă,

intermediul unor campanii de informare privind cumpărăturile online sigure) și operatorii economici online [prin implicarea acestora în îndeplinirea activă a obligației lor, datorită semnării „acordului privind siguranța produselor” ([Product Safety Pledge](#)) cu principalele platforme de vânzare online].

³² „Metoda principiilor de corelare” este o metodă aplicată atunci când un amestec nu a fost testat pentru a-i determina proprietățile periculoase, dar există suficiente date referitoare la testarea unor amestecuri similare și la ingredientele individuale periculoase pentru a caracteriza în mod adecvat pericolele prezentate de amestec. În cazul detergenților, de exemplu, această metodă permite evitarea supraclasificării care ar putea rezulta ca urmare a aplicării metodei de calcul preferate, de obicei, de întreprinderile mai mici din considerente de cost. Lipsa de claritate cu privire la modul de aplicare a principiilor de corelare reduce eficacitatea metodei și conduce, de asemenea, la discrepanțe în interpretarea și acceptarea clasificării de către statele membre.

poate afecta în mod negativ nivelul de protecție, precum și competitivitatea și accesul pe piață, în special pentru IMM-uri. Aceste efecte negative riscă să fie exacerbate în viitor, având în vedere că se așteaptă o creștere a volumului de informații privind substanțele și proprietățile lor periculoase. De exemplu, tranziția către o economie mai circulară va impune urmărirea substanțelor în articole și în fluxurile de deșeuri, fapt care va contribui, în mod firesc, la generarea unui volum mai mare de date. Monitorizarea actuală și viitoare a oamenilor și a mediului generează, de asemenea, un volum din ce în ce mai mare de informații și date. O abordare mai cuprinzătoare în cadrul legislației UE privind substanțele chimice, inclusiv printr-o politică a datelor deschise și printr-o mai bună utilizare a tehnologiilor inteligente, ar putea îmbunătăți eficiența generală a cadrului juridic al UE privind substanțele chimice și ar putea contribui la îndeplinirea angajamentului Comisiei de a asigura un nivel mai ridicat de transparență³³.

Abordarea actuală bazată pe fiecare substanță³⁴ utilizată în procesele de evaluare a pericolelor și a riscurilor este, în general, eficientă pentru identificarea pericolelor unor substanțe specifice și a riscurilor aferente situației în care sunt utilizate. Cu toate acestea, având în vedere numărul mare de substanțe care trebuie evaluate, precum și timpul și resursele necesare unei astfel de evaluări, această abordare este limitată în ceea ce privește eficiența generală. În cursul consultării, toate categoriile de părți interesate au subliniat necesitatea unui nivel mai mare de flexibilitate și a unei perspective mai integrate și mai cuprinzătoare în ceea ce privește evaluarea substanțelor chimice care prezintă pericole, riscuri sau funcții similare, ca grup. Acest lucru ar putea crește considerabil nivelul de eficiență în ceea ce privește protejarea sănătății umane și a mediului, accelerând ritmul proceselor de evaluare a pericolelor și a riscurilor și reducând costurile pentru industrie, deoarece ar evita înlocuirea substanțelor periculoase cu unele alternative, care este probabil să fie interzise ulterior. Găsirea unui mod judicios de definire a grupului de substanțe rămâne totuși o provocare nesoluționată.

3.3. COMUNICAREA INFORMAȚIILOR PRIVIND PERICOLELE ȘI SIGURANȚA

Un sondaj Eurobarometru recent³⁵ a constatat că mai puțin de jumătate dintre respondenți (45 %) consideră că sunt bine informați cu privire la potențialele pericole prezentate de substanțele chimice conținute în produsele de consum. Nivelul relativ scăzut de înțelegere a anumitor pictograme, etichete și fraze de precauție este cauzat într-o anumită măsură de excesul de informații, de exemplu, texte prea lungi sau denumiri chimice pe care consumatorii nu le cunosc, imprimate în mai multe limbi. În alte cazuri, acesta poate fi cauzat de suprapuneri ale cerințelor legale, de exemplu între Regulamentul CLP, Regulamentul privind detergenții și/sau Regulamentul privind produsele cosmetice. Din această cauză, utilizatorilor din aval și consumatorilor le este dificil să se concentreze asupra informațiilor esențiale privind pericolele. Prin urmare, comunicarea către consumatori a informațiilor

³³ COM/2018/0179 final - 2018/088 (COD).

³⁴ În cazul în care se examinează modalitatea adecvată de gestionare a riscurilor pentru substanțele chimice, o substanță poate fi evaluată într-un context izolat (specific substanței; evaluările riscului realizate pe anumite substanțe în condiții stabilite) sau ca parte a unui grup de substanțe, adică substanțe chimice cu proprietăți similare.

³⁵ Sondajul special Eurobarometru 468.

privind pericolele și siguranța poate fi îmbunătățită și simplificată, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor digitale, precum codurile Q-R.

Totodată, lipsa unor informații privind bunurile de consum afectează capacitatea consumatorilor de a face alegeri în cunoștință de cauză. Este, de exemplu, cazul lipsei cerințelor de etichetare privind pericolele reprezentate de produsele cosmetice în ceea ce privește mediul. De asemenea, abordarea actuală privind alergenii este lipsită de coerență în ceea ce privește furnizarea de informații consumatorilor și evaluarea riscurilor pentru sănătatea umană. Aceasta creează, totodată, suprapuneri în ceea ce privește obligațiile de etichetare. Îmbunătățirile aduse abordării actuale privind alergenii ar putea astfel contribui la o mai bună protecție și informare a consumatorilor.

Verificarea adecvării a identificat, de asemenea, provocări privind inventarul clasificării și etichetării al ECHA, care îi afectează valoarea ca instrument de comunicare a pericolelor. Inventarul conține informații privind clasificarea și etichetarea substanțelor care urmează să fie introduse pe piață conform notificărilor transmise de producători și importatori. Cu toate acestea, pentru aceeași substanță există, adesea, mai multe clasificări, din cauză că diverșii operatori care transmit notificarea nu reușesc să stabilească o clasificare comună, în pofida obligației legale de a depune toate eforturile posibile în acest sens și în pofida eforturilor depuse de ECHA și de Comisie de a oferi sprijin întreprinderilor. Această situație este exacerbată de lipsa unui temei juridic care să permită ECHA să efectueze verificări de calitate ale clasificărilor proprii și să se asigure că inventarul nu conține notificări caduce sau erori.

3.4. COERENȚA MĂSURILOR DE GESTIONARE A RISCURILOR

O potențială lacună importantă este lipsa unei abordări globale care să vizeze protecția grupurilor vulnerabile, astfel cum au subliniat, în cursul activităților consultative, mai multe părți interesate care reprezintă societatea civilă și ONG-urile. Menționarea grupurilor vulnerabile nu se realizează în mod sistematic în cadrul legislației, iar riscurile la care sunt expuse aceste grupuri nu sunt întotdeauna abordate într-un mod coerent în legislația specifică în materie de produse/riscuri/sectoare. În cazul în care există astfel de dispoziții legale, riscurile sunt examinate de la caz la caz, cu diferențe în ceea ce privește definiția și formularea utilizată. Acest lucru ar putea face ca diferitele acte legislative să ofere niveluri diferite de protecție pentru același grup vulnerabil (de exemplu, copiii) sau pentru grupurile care sunt deosebit de sensibile la anumite substanțe periculoase (de exemplu, copiii nenăscuți, sugarii și adolescenții).

Au fost identificate anumite inconsecvențe în ceea ce privește deciziile de gestionare a riscurilor din diversele acte legislative referitoare la perturbatorii endocrini, substanțele persistente, bioacumulative și toxice, substanțele foarte persistente și foarte bioacumulative și substanțele care îndeplinesc criteriile de clasificare pentru toxicitatea asupra unor organe țintă. Asigurarea coerenței legislației UE este importantă, inclusiv pentru substanțele care prezintă motive de îngrijorare similare cu cele pe care le prezintă substanțele cancerigene, mutagene sau toxice pentru reproducere. Ar putea fi explorată posibilitatea de a obține valoare adăugată prin adăugarea unor noi clase de pericol în Regulamentul CLP (de exemplu, toxicitate terestră, neurotoxicitate, imunotoxicitate, perturbare endocrină, substanțe persistente, bioacumulative și toxice, foarte persistente și foarte bioacumulative).

În comunicarea sa adoptată recent privind perturbatorii endocrini³⁶, Comisia s-a angajat să inițieze o verificare transsectorială a adecvării pentru a evalua dacă legislația UE relevantă privind perturbatorii endocrini este adecvată obiectivului urmărit. Verificarea adecvării va permite o analiză a modului în care interacționează diferitele dispoziții și abordări vizând perturbatorii endocrini, va identifica eventualele lacune, inconsecvențe sau sinergii și va evalua impactul lor colectiv în ceea ce privește costurile și beneficiile pentru sănătatea umană și mediu, pentru competitivitatea fermierilor și a industriei din UE și pentru comerțul internațional.

În contextul insecurității științifice și al lipsei de cunoștințe sau al cunoștințelor insuficiente, principiul precauției este un element esențial care contribuie la asigurarea protecției sănătății umane și a mediului împotriva potențialelor riscuri, la evitarea posibilelor efecte negative viitoare și măsuri de remediere costisitoare, precum și la evitarea unor costuri disproporționate sau inutile aferente gestionării riscurilor. Verificarea adecvării a scos în evidență cazul bisfenolului A (BPA) ca exemplu pozitiv de utilizare a principiului precauției³⁷. În acest caz, s-a interzis introducerea pe piață și importul în UE al biberoanelor care conțin BPA, pentru a evita expunerea sugarilor la BPA și posibilele consecințe fizice și psihice negative. În cadrul consultării publice, mai multe ONG-uri, sindicate și unele autorități competente ale statelor membre și-au exprimat totuși îngrijorarea cu privire la aplicarea practică a principiului precauției, având în vedere faptul că acesta a fost aplicat în foarte puține cazuri în domeniul politicii privind substanțele chimice. Aplicarea sa practică, prin urmare, necesită o atenție suplimentară.

3.5. EVALUAREA RISCURILOR, LACUNELE ÎN MATERIE DE CUNOȘTINȚE ȘI DIFICULTĂȚILE ÎN AȚINE PASUL CU ȘTIINȚA

Funcționarea adecvată a legislației UE privind substanțele chimice și capacitatea acestora de a răspunde provocărilor viitoare depind, printre altele, de capacitatea UE și a statelor membre de a lua decizii pe baza unor date actualizate solide și relevante. La nivelul UE și al statelor membre au fost depuse eforturi mari pentru a se asigura că datele necesare pentru luarea unor decizii eficiente de gestionare a riscurilor de natură chimică sunt disponibile, comparabile și de calitate. De asemenea, înțelegerea științifică a modului în care substanțele chimice periculoase afectează sănătatea umană și mediul s-a îmbunătățit semnificativ în ultimele două decenii. Baza actuală de cunoștințe a UE privind substanțele chimice – inclusiv proprietățile lor, datele privind ecotoxicitatea substanțelor chimice și utilizările substanțelor chimice și expunerile – este unică în lume și este, în multe cazuri, de asemenea, pusă la dispoziția guvernelor, sectoarelor și părților interesate din afara UE.

Cu toate acestea, există încă lacune importante în materie de cunoștințe, în special în ceea ce privește expunerea la substanțe chimice periculoase, utilizarea acestora și impactul lor asupra oamenilor și asupra mediului, inclusiv asupra biodiversității și rezilienței ecosistemelor. Preocupări similare există în ceea ce privește riscurile chimice noi și emergente. Rolul

³⁶ COM(2018) 734 final.

³⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-664_en.htm; Regulamentul (UE) 2018/213 al Comisiei din 12 februarie 2018 privind utilizarea bisfenolului A în materiale pentru învelișul interior al recipientelor destinate să vină în contact cu alimentele și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 10/2011 în ceea ce privește utilizarea acestei substanțe în materialele plastice care vin în contact cu alimentele; aplicabil începând din 6 septembrie 2018.

substanțelor chimice periculoase în interacțiunea complexă cu alți factori de stres care afectează mediul și contribuția efectivă a acestora la efectele observate în mediu nu sunt pe deplin înțelese. Acest lucru înseamnă că actualul cadru de reglementare și metodele de testare și evaluare nu se pot concentra pe aceste efecte pe termen lung, la scară largă și complexe asupra mediului. Fondurile UE pentru cercetare și inovare rămân, prin urmare, deosebit de importante pentru îmbunătățirea generală a monitorizării oamenilor și a mediului și pentru eliminarea acestor lacune în materie de cunoștințe. Informațiile colectate astfel ar putea, de asemenea, să fie introduse într-un sistem de alertă timpurie la nivelul UE pentru identificarea riscurilor chimice noi și emergente.

Informațiile privind expunerea la substanțe chimice periculoase sunt necesare pentru a elabora scenarii privind expunerea în cazul utilizării planificate, normale, rezonabile și/sau previzibile a unui produs sau în cazul unei situații previzibile/predictibile. Dovezile indică faptul că este posibil ca industria și autoritățile publice să nu cunoască întotdeauna toate utilizările anumitor substanțe chimice periculoase care au o gamă largă de aplicații într-o multitudine de produse de consum diferite. În plus, sunt disponibile informații limitate referitoare la volumul total de substanțe chimice periculoase emise/eliberate în mediu. Combinate, aceste două elemente pot afecta capacitatea lor de a elabora scenarii de expunere realiste, acceptabile și viabile și, prin urmare, de a identifica cele mai adecvate măsuri de gestionare a riscurilor.

Autoritățile responsabile de evaluarea pericolelor și a riscurilor nu dispun întotdeauna de toate informațiile și datele care ar putea fi relevante sau de cele mai recente informații și date necesare pentru procesul de luare a deciziilor. În acest sens, studiile evaluate *inter pares* reprezintă o completare importantă, cu condiția ca acestea să fie fiabile și documentate corespunzător, în special pentru identificarea și reacția la semnalele de avertizare timpurie. Cu toate acestea, lipsesc instrumentele care reunesc și monitorizează publicațiile științifice recente și utile și asigură faptul că autoritățile sunt informate cu privire la publicațiile disponibile. În plus, există încă obstacole în calea utilizării și acceptării unor metode de testare alternative (care nu recurg la animale)³⁸ în scopuri de reglementare, cauzate parțial de lacunele existente în orientările disponibile în materie de testare.

Procesele de evaluare a riscurilor puse în aplicare în conformitate cu legislația UE privind substanțele chimice nu sunt concepute în mod expres pentru a identifica și a evalua potențialele riscuri pentru sănătatea umană și pentru mediu ale diferitelor substanțe chimice periculoase care acționează în combinație (cunoscute, de asemenea, sub denumirea de „efect combinat” sau „efect de cocktail”). În 2012, Comisia remarca faptul că³⁹, la data respectivă, „legislația actuală a UE nu prevede evaluarea cuprinzătoare și integrată” și a anunțat adoptarea unei serii de măsuri ulterioare pentru a remedia acest lucru. De atunci, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea cunoștințelor și dezvoltarea metodologiilor de evaluare a riscurilor în contextul produselor de protecție a plantelor⁴⁰ și în

³⁸ Directiva 2010/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 septembrie 2010 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice prevede, printre altele, dezvoltarea, validarea și aplicarea unor metode alternative de testare (care nu recurg la animale).

³⁹ COM/2012/0252 final.

⁴⁰ <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/130712>; <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/180626>

contextul mai larg al lanțului alimentar⁴¹. Cu toate acestea, nu s-a convenit asupra unui cadru metodologic funcțional pentru toate substanțele chimice. Cerințele pentru asigurarea evaluării riscurilor cauzate de efecte combinate există doar în anumite acte legislative (de exemplu, în domeniul pesticidelor), iar alte acte legislative relevante nu conțin dispoziții juridice care să prevadă o astfel de evaluare.

Cunoștințele insuficiente referitoare la substanțele din articole generează îngrijorări tot mai mari, întrucât UE se află în procesul de tranziție către o economie mai circulară. Deși s-au luat măsuri privind trasabilitatea substanțelor chimice periculoase în fluxurile de deșeuri și materiale reciclate⁴², tranziția către o economie mai circulară va impune ca, în loc să se analizeze potențialele riscuri pe care le prezintă substanțele chimice periculoase pe parcursul unei singure „vieți” pe baza unei abordări lineare caracterizate prin „a lua, a fabrica, a arunca”, este posibil ca la evaluarea riscului să fie nevoie să se ia în considerare potențialul unor astfel de substanțe chimice periculoase de a fi reintroduse în buclă prin intermediul reciclării. Ar putea fi necesar ca modalitatea de efectuare a evaluărilor pericolelor și riscurilor să fie adaptată în mod corespunzător, având în vedere creșterea gradului de conștientizare în rândul consumatorilor și cererea de produse durabile și mai circulare.

3.6. COMPETITIVITATEA LA NIVEL MONDIAL, INOVAREA ȘI DURABILITATEA

Legislația UE privind substanțele chimice a contribuit la asigurarea liberei circulații a substanțelor, a amestecurilor și a articolelor prin armonizarea standardelor și a cerințelor. În Europa, există, în mare parte, condiții de concurență echitabile, iar legislația privind substanțele chimice a consolidat piața internă și a crescut nivelul de competitivitate a industriei UE, astfel cum se reflectă în creșterea comerțului în interiorul UE⁴³. Industria chimică a UE rămâne competitivă la nivel internațional, deși cota europeană a vânzărilor la nivel mondial a scăzut⁴⁴. Globalizarea, o creștere puternică a producției de substanțe chimice în alte părți ale lumii și evoluțiile tehnologice rapide reprezintă principalele provocări cu care se confruntă industria chimică a UE. Vor fi necesare eforturi semnificative din partea tuturor părților interesate de la toate nivelurile și, cel mai important, chiar din partea industriei, pentru a menține și a consolida poziția de lider a Europei în sectorul industrial⁴⁵. Principalele avantaje ale industriei chimice a UE sunt nivelul ridicat de dezvoltare tehnologică, forța de muncă calificată și talentată și baza științifică de talie mondială. Aceste avantaje, combinate

⁴¹ <https://www.efsa.europa.eu/en/consultations/call/161024a>

⁴² COM(2019) 190 final.

⁴³ Vânzările de substanțe chimice la nivelul Uniunii au crescut de la 219 miliarde EUR în 2006 la 280 de miliarde EUR în 2016 (+28 %). Vânzările la nivel național (vânzările în țara de origine) au scăzut de la 184 de miliarde EUR în 2006 la 81 de miliarde EUR în 2016 (-56 %). Exporturile în afara UE au crescut de la 102 miliarde EUR în 2006 la 146,2 miliarde EUR în 2016 (+43 %). Sursă: Raportul CEFIC „Facts and Figures” (Date și cifre), 2017.

⁴⁴ Ibidem.

⁴⁵ COM/2017/0479 final.

cu poziția de lider mondial a UE în ceea ce privește multe aspecte legate de durabilitate⁴⁶ și de substanțele chimice⁴⁷, oferă o bază solidă pentru abordarea acestor provocări.

Piața internă este un alt atu pe care autoritățile UE și ale statelor membre, precum și industria UE îl pot exploata. Digitalizarea, instrumentele IT și alte tehnologii noi și inteligente oferă multe oportunități. Utilizarea tehnologiilor inteligente poate îmbunătăți comunicarea către consumatori a informațiilor privind pericolele de natură chimică și siguranța, după cum s-a explicat mai sus. Utilizarea beneficiilor puse la dispoziție de era digitală înseamnă, de asemenea, reducerea potențială a sarcinii pentru IMM-uri, îmbunătățirea aplicării și respectării legii, inclusiv prin utilizarea și monitorizarea în timp real a datelor, precum și consolidarea cooperării între autoritățile competente, inclusiv între autoritățile vamale și de supraveghere a pieței⁴⁸.

Datele disponibile privind producția și consumul de substanțe chimice periculoase⁴⁹ indică faptul că ponderea substanțelor chimice industriale periculoase pentru sănătate și mediu în producția totală de substanțe chimice a rămas relativ neschimbată. Nu sunt disponibile informații specifice referitoare la legislație pentru a evalua ritmul de înlocuire a substanțelor periculoase. Statisticile nu permit corelarea directă a modificării ponderii substanțelor chimice periculoase pentru sănătate și mediu cu intervenția UE. Cu toate acestea, dovezile colectate par să indice faptul că legislația UE privind substanțele chimice are potențialul de a acționa ca un catalizator al inovării, în special în ceea ce privește realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU. Europa a început deja să pună în aplicare și să își îndeplinească multe dintre angajamentele asumate în ceea ce privește tranziția către o economie mai circulară⁵⁰. Sprijinul suplimentar pentru dezvoltarea unor substanțe chimice inteligente, inovatoare și durabile și pentru încurajarea „chimiei verzi”⁵¹ va fi esențial pentru asigurarea durabilității și a competitivității viitoare a industriei chimice a UE.

CONCLUZII

Scopul prezentei verificări a adecvării a fost de a face un pas înapoi și de a analiza rezultatele obținute de UE în domeniul gestionării substanțelor chimice și modul în care se desfășoară activitatea în acest domeniu. Am parcurs un drum lung și, în urma acestei verificări a adecvării, s-a constatat că, în ansamblu, cadrul legislativ al UE în domeniul substanțelor chimice este adecvat obiectivului urmărit și oferă un nivel ridicat de protecție a oamenilor și a mediului, ținând cont și de nevoile unei piețe interne care funcționează eficient și ale unei industrii chimice competitive și inovatoare.

⁴⁶ Documentul de reflecție „Către o Europă durabilă până în 2030”, 30 ianuarie 2019.

⁴⁷ Abordarea strategică a gestionării internaționale a substanțelor chimice a Organizației Națiunilor Unite (SAICM); <http://www.saicm.org>

⁴⁸ În conformitate cu Comunicarea Comisiei „Pachetul privind mărfurile. Consolidarea încrederii în piața unică” [COM(2017) 0787 final].

⁴⁹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Chemicals_production_and_consumption_statistics

⁵⁰ COM(2019) 190 final.

⁵¹ Chimia verde presupune utilizarea unui set de principii care reduc sau elimină utilizarea sau generarea de substanțe periculoase în proiectarea, fabricarea și aplicarea produselor chimice. Definiție elaborată de Anastas și Warner (1998).

De asemenea, au fost descoperite o serie de domenii în care există posibilități suplimentare de îmbunătățire, de simplificare și de reducere a sarcinii sau care necesită atenție.

După cum s-a explicat în introducerea la prezentul raport, verificarea adecvării este un pas înainte în procesul de reflecție asupra legislației UE privind substanțele chimice. Aceasta are ca scop să ofere o înțelegere comună a provocărilor și să invite toate părțile interesate să se implice.

Comisia invită Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor să discute aceste constatări și să își aducă propria contribuție la dezbateri.

Constatările prezentei verificări a adecvării vor contribui la asigurarea faptului că toate îmbunătățirile și modificările care urmează să fie făcute în domeniul politicii în materie de substanțe chimice sunt fundamentate și orientate corect. Este deosebit de important ca diferitele acte legislative ale UE privind substanțele chimice, inclusiv cele care nu au fost evaluate în cadrul prezentei verificări a adecvării, precum REACH, să garanteze în continuare, în mod coerent, un nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului și să asigure funcționarea eficientă a pieței interne contribuind, totodată, la îndeplinirea obiectivului general de creștere a competitivității și a inovării.